

Datum van
inontvangstneming

:

11/02/2021

Geanonimiseerde versie

C-724/20 - 1

Zaak C-724/20

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

28 december 2020

Verwijzende rechter:

Cour de cassation (Frankrijk)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

17 december 2020

Verzoeksters:

██████████ SAS

Alpha Insurance A/S

Verweersters:

██████████ entreprises SARL

Alpha Insurance A/S

██████████ SAS

██████████ entreprises SARL

COUR DE CASSATION

[OMISSIS]

ARREST VAN DE COUR DE CASSATION (hoogste rechterlijke instantie,
Frankrijk), TWEEDE CIVIELE KAMER, VAN 17 DECEMBER 2020

I. De vennootschap ██████████ een vennootschap naar Frans recht,
[OMISSIS], heeft cassatieberoep nr. P 19-12.048, ingesteld tegen een op

20 november 2018 door de cour d'appel de Besançon (rechter in tweede aanleg Besançon, Frankrijk) (Eerste kamer voor burgerlijke en handelszaken) gewezen arrest in het geding tussen haarzelf en:

1. de vennootschap ████████ entreprises, een vennootschap met beperkte aansprakelijkheid naar Frans recht, [OMISSIS], 39100 Dole (Frankrijk),
2. de vennootschap Alpha insurance A/S, een vennootschap naar Deens recht, [OMISSIS], 2100 Kopenhagen (Denemarken), vertegenwoordigd door CX, in de hoedanigheid van faillissementscurator,

verweersters in cassatie.

II. De vennootschap Alpha insurance A/S, vertegenwoordigd door CX in de hoedanigheid van faillissementscurator, heeft cassatieberoep nr. D 19-15.052 ingesteld tegen hetzelfde arrest, in het geding tussen haarzelf en:

1. de vennootschap ██████████ een vennootschap naar Frans recht,
2. de vennootschap ████████ entreprises, een vennootschap met beperkte aansprakelijkheid naar Frans recht,

verweersters in cassatie [Or. 2]

De vennootschap ██████████ verzoekster in cassatieberoep nr. P 19-12.048, voert ter ondersteuning van haar beroep [OMISSIS] twee cassatiemiddelen aan [OMISSIS].

De vennootschap Alpha Insurance A/S, verzoekster in cassatieberoep nr. D 19-15.052, voert ter ondersteuning van haar beroep [OMISSIS] drie cassatiemiddelen aan [OMISSIS].

[OMISSIS]

Voeging

- 1 Vanwege hun verbondenheid worden de cassatieberoepen nr. P 19-12.048 en nr. D 19-15.052 gevoegd.

Feiten en procedure

- 2 Blijkens het bestreden arrest (Besançon, 20 november 2018) en de stukken heeft de vennootschap ██████████ [(hierna: „████████ met ingang van 1 juli 2011 via de tussenkomst van de vennootschap ████████ entreprises [(hierna: „████████ een makelaar in verzekeringen [Or. 3], een „industriële multi-risk” verzekering afgesloten, aangeduid als „Maatschappij: Alpha Verzekeringen”.

- 3 Op 20 mei 2012 zijn twee door █████ geëxploiteerde locaties getroffen door hagel. █████ heeft de volgende dag een schademelding gedaan bij █████
- 4 Om de materiële schade als gevolg van het voorval te beoordelen, is een buitengerechtelijke taxatie uitgevoerd.
- 5 █████ heeft echter geen vergoeding uit hoofde van de verzekering ontvangen, aangezien █████ haar uiteindelijk bij brief van 7 januari 2013 heeft meegedeeld dat zij verzekerd was via een vennootschap naar Belgisch recht, de vennootschap Albic, dat haar verzekeraars, vanaf 1 januari 2012, de Britse vennootschap United en de Roemeense vennootschap Euroins waren en dat zij vanaf 1 januari 2013 geen verzekeraar meer had, aangezien die vennootschappen hun vergunning aan de vennootschap Albic sindsdien hadden ingetrokken.
- 6 Vervolgens heeft █████ █████ gedagvaard wegens aansprakelijkheid en tot schadevergoeding. █████ heeft op haar beurt de vennootschap Alpha Insurance [(hierna: „Alpha Insurance”)], een vennootschap naar Deens recht die door de makelaar is aangewezen als de werkelijke verzekeraar op de datum van de schade, in vrijwaring geroepen.
- 7 █████ heeft in hoger beroep de hoofdelijke veroordeling gevorderd van █████ en Alpha Insurance tot betaling van een bedrag van 335 080,79 EUR ter vergoeding van haar materiële schade. Voorts vorderde zij de opstelling van een deskundigenrapport ter beoordeling van haar immateriële schade.
- 8 Tijdens de pleitzitting van 16 oktober 2018 heeft de raadsman van Alpha Insurance de cour d’appel de Besançon laten weten dat de rechtbank voor maritieme en handelszaken van Kopenhagen deze vennootschap per 8 mei 2018 failliet had verklaard. Ten bewijze daarvan heeft hij tijdens die zitting de desbetreffende beschikking, waarbij CX is benoemd als faillissementscurator, overgelegd.
- 9 De cour d’appel de Besançon heeft in zijn arrest van 20 november 2018 geoordeeld dat er geen reden was om de beschikking tot opheffing van het faillissement te herroepen. Hij vernietigde het vonnis, behalve wat betreft de afwijzing van de vordering van █████ tot het opstellen van een deskundigenrapport en tot veroordeling van █████ tot vergoeding van haar schade. Voorts heeft deze rechterlijke instantie Alpha Insurance veroordeeld tot betaling aan █████ van een bepaald bedrag voor de materiële schade van 20 mei 2012 op grond van de verzekeringsovereenkomst, en de vordering van █████ om deze verzekeraar te veroordelen tot het vergoeden van haar immateriële schade afgewezen. **[Or. 4]**
- 10 De cour d’appel heeft onder meer geoordeeld dat Alpha Insurance niet had aangetoond dat de Deense faillissementsprocedure naar Frans recht dezelfde gevolgen had voor de voortzetting van het geding en voor de ontvankelijkheid van de tegen haar ingestelde vorderingen, en hieruit afgeleid dat deze procedure, waarvan partijen vóór de opheffing van het faillissement niet op de hoogte waren

en die onvoldoende gewicht in de schaal legde om de intrekking van de beschikking tot die opheffing te rechtvaardigen, niet relevant is voor de behandeling ter terechtzitting.

11 Alpha Insurance, vertegenwoordigd door CX in hoedanigheid van faillissementscurator, heeft tegen dat arrest cassatieberoep ingesteld en betoogt het navolgende:

- door niet vast te stellen dat de opening van die faillissementsprocedure van rechtswege de schorsing van de procedure tot gevolg heeft, heeft de cour d'appel de artikelen 369, 371 en 372 van de Code de procédure civile (Frans wetboek van burgerlijke rechtsvordering) en de artikelen L. 622-22, R. 622-20, L. 641-3 en L. 641-9 van de Code de commerce (Frans wetboek van koophandel), geschonden,

- door te oordelen dat het faillissement van Alpha Insurance onvoldoende gewicht in de schaal legde om de intrekking van de beschikking tot opheffing van het faillissement te rechtvaardigen, heeft de cour d'appel zijn oordeel gebaseerd op een ondeugdelijke grond, waardoor dit arrest, gelet op de artikelen 369, 371 en 783 van de Code de procédure civile en de artikelen L. 622-22, R. 622-20, L. 641-3 en L. 641-9 van de Code de commerce, geen rechtsgrondslag heeft, en

- subsidiair heeft de cour d'appel zijn taak miskend en artikel 3 van de code civil (Frans burgerlijk wetboek) geschonden, door in de onderhavige zaak elke schorsende werking van de in Denemarken tegen Alpha Insurance ingeleide faillissementsprocedure uit te sluiten, op grond dat zij niet heeft aangetoond dat deze procedure naar Deens recht dezelfde gevolgen heeft voor de voortzetting van het geding en voor de ontvankelijkheid van de tegen haar ingestelde vorderingen.

12 ████████ die tegen dit arrest eveneens cassatieberoep heeft ingesteld, betoogt met name het volgende:

- aangezien het arrest is gewezen zonder rekening te houden met de schorsing van het geding en zonder dat het geding naar behoren en in aanwezigheid van de curator van Alpha Insurance is hervat, moet dit arrest overeenkomstig de artikelen 369 en 372 van de Code de procédure civile, L. 621-41, L. 622-22, L. 641-3, L. 641-9 en R. 622-20 van de Code de commerce, als nietig worden beschouwd, en

- subsidiair: de cour d'appel – die moest nagaan of het geding op grond van het Deense recht, dat door hem van toepassing werd geacht, door de opening van de faillissementsprocedure was geschorst en de deelneming van de curator van Alpha Insurance aan het geding was vereist – heeft zijn taak miskend en artikel 3 van de Code civil geschonden.

Toepasselijke bepalingen

- 13 In het Unierecht zijn, aanvankelijk in richtlijn 2001/17/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 maart 2001 betreffende de sanering en de liquidatie van verzekeringsondernemingen, **[Or. 5]** en later in richtlijn 2009/138/EG van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2009 betreffende de toegang tot en uitoefening van het verzekerings- en het herverzekeringsbedrijf (Solvabiliteit II) (PB 2009, L 335, blz. 1) (hierna: „Solvabiliteit II-richtlijn”), specifieke coördinatiemaatregelen betreffende de liquidatie van verzekeringsondernemingen vastgesteld.
- 14 Artikel 273, lid 2, van de Solvabiliteit II-richtlijn bepaalt dat „[e]n overeenkomstig de wetgeving van de lidstaat van herkomst genomen beslissing tot opening van een liquidatieprocedure ten aanzien van een verzekeringsonderneming, met inbegrip van haar bijkantoren in andere lidstaten, [...] zonder verdere formaliteiten in de gehele Gemeenschap [wordt] erkend en [...] aldaar rechtswerking [heeft] zodra zij die heeft in de lidstaat waar de procedure wordt geopend”.
- 15 Deze richtlijn voorziet tevens in een aantal coördinatievoorschriften betreffende het recht dat van toepassing is in geval van liquidatie op grond van een rechterlijke beslissing van een verzekeringsonderneming die haar statutaire zetel in een lidstaat van de Europese Unie heeft, en neemt in wezen de voorschriften over van de vorige richtlijn, richtlijn 2001/17/EG van 19 maart 2001.
- 16 Ingevolge artikel 274 van de Solvabiliteit II-richtlijn is ten aanzien van de beslissing tot liquidatie, de liquidatieprocedure en de rechtsgevolgen ervan het recht van de lidstaat van herkomst van toepassing, dat wil zeggen het recht van de lidstaat waarin aan de verzekeringsonderneming vergunning is verleend en waar zij haar hoofdkantoor heeft.
- 17 Bij wijze van uitzondering op het beginsel dat de gevolgen van de liquidatie worden beheerst door het recht van de lidstaat van herkomst bepaalt artikel 292 van deze richtlijn dat „[d]e gevolgen van [...] de liquidatieprocedure voor aanhangige rechtsgedingen betreffende een goed of recht waarover de verzekeringsonderneming het beheer en de beschikking heeft verloren, [...] uitsluitend beheerst [worden] door het recht van de lidstaat waar het rechtsgeding aanhangig is”.
- 18 Richtlijn 2001/17/EG van 19 maart 2001 en de Solvabiliteit II-richtlijn zijn in Frankrijk omgezet bij ministeriële verordeningen nr. 2004-504 van 7 juni 2004, respectievelijk nr. 2015-378 van 2 april 2015, waarbij met name de artikelen L. 326-20 e.v. van de Code des assurances (verzekeringswetboek) zijn ingevoerd of gewijzigd.
- 19 Artikel L. 326-20 van de Code des assurances bepaalt het volgende: „Onder voorbehoud van de bepalingen van de artikelen L. 326-21 tot en met L. 326-29 hebben de in artikel L. 323-8 omschreven saneringsmaatregelen en de beslissingen tot opening van een liquidatieprocedure die door de bevoegde

instanties van een andere lidstaat van de Europese Unie dan Frankrijk worden genomen ten aanzien van een verzekeringsonderneming met statutaire zetel op het grondgebied van die staat, zodra zij in die staat van kracht worden, zonder verdere formaliteiten volledige rechtswerking op het grondgebied van de Franse Republiek, ook ten aanzien van derden. Deze bepalingen zijn ook van toepassing indien de saneringsmaatregelen of de beslissingen tot opening van een liquidatieprocedure worden vastgesteld ten aanzien van een bijkantoor van een verzekeringsonderneming met statutaire zetel **[Or. 6]** buiten de Europese Unie. Hetzelfde geldt voor beslissingen die in een andere lidstaat dan Frankrijk worden gegeven bij de vrijwillige liquidatie van een verzekeringsonderneming die een administratieve of gerechtelijke tussenkomst vereist.”

- 20 Artikel L. 326-28 van de Code des assurances luidt: „De gevolgen van de saneringsmaatregel of van de opening van een liquidatieprocedure voor een in Frankrijk aanhangig geding betreffende een goed of recht waarover de verzekeringsonderneming het beheer en de beschikking heeft verloren, worden uitsluitend beheerst door de bepalingen van de Code de procédure civile.”
- 21 Uit de artikelen 369, 371 en 372 van de Code de procédure civile volgt, om te beginnen, dat het geding wordt geschorst door de werking van het vonnis waarbij de gerechtelijke liquidatie wordt uitgesproken, ingeval dit vonnis bijstand of afstand van bevoegdheid ten aanzien van de schuldenaar meebrengt wanneer deze gebeurtenis zich vóór de opening van de mondelinge behandeling heeft voorgedaan, en dat, voorts, de na de schorsing verrichte handelingen en verkregen rechterlijke beslissingen, zelfs indien zij in kracht van gewijsde zijn gegaan, nietig worden geacht, tenzij zij uitdrukkelijk of stilzwijgend zijn bevestigd door de partij in wier voordeel de schorsing is voorzien.
- 22 Een aantal bepalingen van de Code de commerce bevat ook regels die van toepassing zijn wanneer een geding aanhangig is op het moment van de beslissing tot opening van een gerechtelijke liquidatieprocedure.
- 23 Zo worden volgens artikel L. 622-22 van de Code de commerce, waarnaar artikel L. 641-3 verwijst, „aanhangige gedingen geschorst totdat de schuldeiser zijn schuldvordering heeft ingediend. Zij worden dan van rechtswege hervat, waarbij de rechterlijk vertegenwoordiger en, in voorkomend geval, de bewindvoerder [...] naar behoren worden opgeroepen, maar zij hebben uitsluitend tot doel de schuldvorderingen vast te stellen en het bedrag ervan te bepalen”.
- 24 Uit artikel R. 622-20 van de Code de commerce volgt ook dat het op grond van artikel L. 622-22 geschorst geding wordt hervat op initiatief van de schuldeiser/verzoeker, zodra laatstgenoemde:
 - aan het gerecht waarbij het geding aanhangig is gemaakt, een afschrift heeft overgelegd van de verklaring van zijn vordering of enig ander element dat de vermelding van zijn vordering op de lijst van aangegeven vorderingen

rechtvaardigt, vergezeld van de voorstellen van de gerechtelijke vertegenwoordiger,

- en die vertegenwoordiger, alsmede, in voorkomend geval, de bewindvoerder – wanneer deze tot taak heeft de schuldenaar bij te staan – in het geding heeft opgeroepen.

Motivering van de prejudiciële verwijzing

- 25 Voor de beoordeling van de cassatieberoepen van Alpha Insurance en ██████ moet worden bepaald welke rechtsregels van toepassing zijn op de gevolgen van het faillissement van Alpha Insurance voor het bij de Franse rechter aanhangige geding. **[Or. 7]**
- 26 Om te beginnen rijst de vraag of een dergelijk geding – dat ertoe strekt de failliete verzekeringsonderneming te veroordelen tot betaling van een schadevergoeding – betrekking heeft op een goed of recht waarover de verzekeringsonderneming het beheer en de beschikking heeft verloren in de zin van artikel 292 van de Solvabiliteit II-richtlijn.
- 27 Het Hof van Justitie van de Europese Unie heeft zich weliswaar uitgesproken over de uitlegging van artikel 15 van verordening (EG) nr. 1346/2000 van de Raad van 29 mei 2000 betreffende insolventieprocedures (PB 2000, L 160, blz. 1), volgens hetwelk de „gevolgen van de insolventieprocedure voor een lopende rechtsvordering betreffende een goed of recht waarover de schuldenaar het beheer en de beschikking heeft verloren, [...] uitsluitend [worden] beheerst door het recht van de lidstaat waar deze rechtsvordering aanhangig is”, maar lijkt niet zijn licht te hebben laten schijnen over de in het vorige punt bedoelde vraag betreffende de uitlegging van artikel 292 van de Solvabiliteit II-richtlijn.
- 28 Ook rijst de vraag of dit artikel aldus moet worden uitgelegd dat het recht van de lidstaat waar het geding tot betaling van de verzekeringsvergoeding aanhangig is, bedoeld is om alle gevolgen van de liquidatieprocedure voor het aanhangige geding te beheersen, met inbegrip van die welke verband houden met de opschorting van de individuele vorderingen of met de noodzaak om de met de tenuitvoerlegging van de liquidatieprocedure belaste instanties in het geding op te roepen, zoals bepaald in het in punt 23 hiervoor vermelde artikel L. 622-22.
- 29 Aangezien het antwoord op deze vragen niet zo voor de hand ligt dat er redelijkerwijs geen twijfel over kan bestaan, dient de behandeling van de zaak te worden geschorst en het Hof van Justitie krachtens artikel 267 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie te worden verzocht om een prejudiciële beslissing.

OM DIE REDENEN legt de Cour de cassation aan het Hof van Justitie van de Europese Unie de navolgende prejudiciële vragen voor:

1. Moet artikel 292 van richtlijn 2009/138/EG van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2009 betreffende de toegang tot en uitoefening van het verzekerings- en het herverzekeringsbedrijf, de zogenoemde Solvabiliteit II-richtlijn, aldus worden uitgelegd dat het door de schuldeiser van een vergoedingsvordering uit hoofde van een schadeverzekering bij de rechter van een lidstaat aanhangig gemaakte rechtsgeding ter verkrijging van betaling van die schadevergoeding door een verzekeringsonderneming waartegen in een andere lidstaat een liquidatieprocedure is ingeleid, betrekking heeft op een goed of recht waarover die onderneming het beheer en de beschikking heeft verloren, in de zin van die bepaling? **[Or. 8]**

2. Indien de vorige vraag bevestigend wordt beantwoord, beheerst dan het recht van de lidstaat waar het rechtsgeding aanhangig is alle gevolgen van de liquidatieprocedure voor dat rechtsgeding?

Moet dit recht in het bijzonder zo worden toegepast dat:

- de opening van een dergelijke procedure de schorsing van het aanhangige rechtsgeding tot gevolg heeft,
- als voorwaarde voor de hervatting van het geding geldt dat de schuldeiser verklaart zijn vordering hoofde van een verzekering te verhalen op het vermogen van de verzekeringsonderneming, en de organen die het beheer over de liquidatieprocedure moeten voeren in het geding worden opgeroepen, en
- een veroordeling tot betaling van de vergoeding van de schade niet plaats kan vinden, nu het bestaan van deze schade alsook de omvang ervan niet meer kunnen worden vastgesteld?

De behandeling van de zaak wordt geschorst totdat het Hof van Justitie van de Europese Unie deze vragen heeft beantwoord;

[OMISSIS]

[OMISSIS] **[Or. 9]**

[OMISSIS]

[Bij het arrest gevoegde middelen van partijen]

[OMISSIS]

[OMISSIS] **[Or. 10]** [OMISSIS]

[OMISSIS]

[OMISSIS] **[Or. 11]**

[OMISSIS]

[OMISSIS] **[Or. 12]** [OMISSIS]

[OMISSIS] **[Or. 13]**

[OMISSIS]

[OMISSIS] **[Or. 14]** [OMISSIS]

[OMISSIS]

[OMISSIS] **[Or. 15]** [OMISSIS] **[Or. 16]** [OMISSIS]

[OMISSIS]

[OMISSIS] **[Or. 17]** [OMISSIS]

[OMISSIS]

[OMISSIS] **[Or. 18]**

[OMISSIS]